

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Foi'a acésta ese in tóta domineca,
— dar prenemeratiunile se priimescu
in tóte dilele.

Pretialu pentru Ostranguria: pre anu
6 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu 3 fl. pre unu tri-
lumin 1 fl. 50 cr. éra pentru Stra-
netate: pre ann 8 fl. pre $\frac{1}{2}$ de anu
4 fl. pre una trilumin 2 fl. in v. a.
Unu exemplarin costa 10 cr.

Tóte siodeniele si banii de preau-
meratiune sunt de a se tramite la
Redatiunea direginto a diurnalului:
Aradu, Stra'ta Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu cu 7 er. de
linia, si 30 er. tacse timbrale.

RINDUNICA. . . .

Rindunica mitutica
Ce mai vii in tiér'a mea,
Cà vedi draga pašerica
Sórtea nóstra aci-e rea.

Vedi cà crud'a tirania
Neci pre tin' nu te-a crutiatu:
Cu dracésc'a-i bucuria
Cuibulu ti l'a dèrimatu.

Libertatea inca-e rara,
Si vedi cursele cum stau
Sà ne prinda, dar' tu sbóra,
Cà acelea lantiuri au.

Du-te dar' in alt'a tiéra,
Unde-e ceriulu mai frumosu,
Unde 'n veci e primavéra,
Nu ca la noi totu nuorosu. . .

Sí-ti fà cuibulu, lunga care
Sér'a candu vei odihni,
Sí'n a ta dulce cantare
De noi déca-i pomení,

Dì cà 'n tiér'a ungurésca
Libertatea-a repausatu,
Cà natiunea romanésca
De mongoli se-a subjugatu. . !

Corespondintia.

P. T. Domnule redactoru!

Bueurosu asi fi corespunsu dorintiei esprimate,
dar' nu m'a iertatui neci tempulu neci impregiurarile
de candu me sentu mai bine. — De serisu ar fi
multe, dar pré pucine d'in ele ni sierbeseu spre
mangaere. Numai dupa multe lupte si nenorociri
castiga omulu in valulu suferintelor sangele celu
rece alu trancillitatii si devine mai superioru spiri-
tualminte; pucini se potu 'naltiá la acestu suisiu,
inse de trei ori fericitu cine-e la aceea inaltime.
Candu vedi atât'a reutate ajunsa la potere, si atât'a
avere pentru némulu teu inerta, si d'in 10-ci de mile
póte neci unulu care consciutu sà esclame: „cogito,
ergo sum,” apoi a buna séma cà aureol'a lui Joie
are sà-ti scipesea in campii Elisului, dar' pe pa-
mentu sà firu justi, forte precauti si consecinti, si
sà ni cautamu de misiuni sublime. — Disu-a erudi-
tulu Hasdeu in discursulu sén, in sal'a Balénu, in
afacerea strusbergiana, cà suntemu inca in stare
pruncésca, si io recunoscu adeverulu acestui asertu,
inse regul'a pedagogica suna: „Lasati pruncii prunci,
dar' nevoiti-ve ca sà devina princi buni.” — Iérta
pentr' ast'a digressiune mentale. — Noi pe aice
stamu totu reu, cà ori in coto ti-arunci ochii, nu
vedi decàtu numai putrediune s éra putrediune, si
cei ce d'in intemplare vedu ceva mai departe: sunt
sireti si tradatori. — De trei luni clocesc
boierii nostri romani, si si d'intre neromani cei legati
pr'in interese pe óuele unui puiu de „Patriot” alu
Bucovinei cu tendintie romanesci, precum mi se
espune ce a fi dreptu o sà vedemu dupa ivéla.
Lim'b'a teutona !!! o adópta! Protestulu
contr'a Mitropoliei Bucovinene numai singuri dòue
decanate alu Campulungului si alu Humorului le-au
subscrisu cu micu cu mare, in colo unu „miseru”

infricosiatu. — Episcopulu a plecatu ér' la Vien'a, ca să luere spre binele tierei (?) ! și pre unii d'in popșorii ei nuoi de „bonae spei“ i-audi dieendu: „aus macht man keine Peitschen;“ și li s'a închiaiațu cosmopolita filosofia, latra apoi la stân'a „fondosului pravoslavniciu“ d'in preuna eu tota strainimă, și-facu sierbitiulu de fameni eunuchi la marele harem de dominatiune eminamente corcita „svahésca policésea!“ A asudă frate pentru esculptatiunea poporatiunei și a se ineruntă in lupta nu voru, nu voru ei preferă comoditatea, — nu-e crescere, educamentu, fundamento și pace! ! ! In Vien'a aveinu teneri tie-nuti pe spesele fondului căte de 7 și 8 ani și ce-e d'in tr'insii? Cei multi sunt pâna acum'a slanina canésca și năo ni mananca Nemtii carnea de vii și materialu și spiritualu. — Contrastulu in desvoltarea facultatilor intielesuali și morali și lips'a de un'a armonica cultura a amenduror'a a produsu caricaturele ceste „siođe“ d'in cadrui quodlibetului bucovinéu; ei au vrionu să statuéseca un'a natiune pravoslavnica și separata după ce au fostu copleșiti de Iosifu al II-le celu pangermanisatoriu fora viötia municipale, fora institutiuni nationali, — tôte le-au cocositu dominatiunea straina și pribegii, au apatosiatu romanismulu neconscientu.

Sic! Vale!

Dorn'a Candreni, (Bucovin'a) in % Marte, 1872.

Isidoru Procopianu.

TRÉNC'A și FLÉNC'A.

T. Dulce soro Flénca! Vina să-ti mai spunu și tie vre o dōue nouatati, că-ci chiaru a séra am sosită și eu d'in Pest'a.

F. D'apoi ce foculu teu te-a portat pre tine pe acolo?

T. Da am fostu la adunarea tenerimei romene de acolo. Dar' tu nu scii că a conchiamatu o adunare generală, in care s'au sfatuitu ca să bage o instantia la dieta.

F. Si ce titlu a datu instantiei acelei'a?

T. Titlulu de dechiaratiune, est'a, petitiune voiam să dîcu.

F. D'apoi ce a fostu cuprinsulu petitiunei acelei'a?

T. Da se róga, ca la universitatea infintienda in Clusiu să fia considerata și limb'a romana de limb'a propunerei.

F. Eu soro Trénca din parte-mi i laudu. Si pr'in cine să bage petitiunea acea la dieta?

T. Apoi tota tenerimea a decisu, ca să se tramita pr'in unu ablegatu romanu, numai cinstit'a „Patria,“ dragutia celor cu capu mare, și încea unu Lingebilde au propusu, ca să se bage pr'in de parte ve-diutulu Deák.

F. Multi fluturi i mai sbóra pr'in capu și „Patriei.“

T. La revedere in nrulu venitoriu! că 'mi arde tantasiu.

T. Ce eugeti sora Flénca, cam căti prenumeranti are redactiunea „Patriei“?

F. Apoi eu nu sei de-a dreptulu să-ti spunu, fara cam eugeti că căti flamendi toti.

T. Asia dar' ti voi spune eu: treidieci de prenumeranti și cu S. Sa parintele episcopu dela Lugosiu treidieci și umulu, dar' și elu a conto numai.

F. Că-mi pare mie, că se apropia pe dì ce merge de in veci amintirea ei. . . .

Sperantia natiunei.

Lasitate natiunale: comic-tragica in trei acte.

(Scen'a inscenata pr'in vr'o căti-va activistuti, se petrece susu la Pesce).

Personele: *Sluga la Dirlóga, Complexu Honividu și Pop'a Svatosiu celu smeritu convocatorii de adunari nepolitice, Opinca Calu presedinte, și alti multi betrani-inteneriti, redactorasi și oficianti ministeriali multu independenti.*

ACTULU I.

Scen'a 1. Ideea.

Sluga la Dirlóga: (Tusindu un'a, apoi eu multa smerenia) Vediendu (éra tusiesee) vediendu, (pausa) că barbatii și femeile, (tusa dupla) că barba, barba . . . a . tui . . . natiunei noastre vostre, (tusa séca) nu se (tusa) mai ocupa de causele noșre (stranutare cu tusa) și nu lucra nime nimicu (tusa rea). . . .

Redactorasindu: (pentru sfne) Oh! nimerniculu a perduto piațu (i face semnu cu man'a la urechi, *Sluga la D.* continua:) vediendu, că numai avemu (tusa) conducatori, (eu nefram'a la nasu) și greutatile nati (tusa) u (stranutare) nei (si-pune ocolirarii pe mésa) sunt totu pre umerii nostri, și si si si si numai noi (cetesce depre o harția totu tusindu și stranutandu) o potem scață de pericolu, — conformu poruncei, imbetandu-ve cu apa rece — v'am consielatu aice, ca să concurgeti cu activitatea vóstra la activitatea nôstra, să avemu cu ce ne fali stapaniloru — deci poftim desbateti (trantesce ochilarii sub mésa, și tu-siesce ne'ncetatu.)

Scen'a 2.

Opinca Calu: (dupa ce fu alesu de presedinto, fara ca să se fi auditu vr'unu cuventu, ocupandu locu pe lavitia) Ea desă am amblatu la capre (cu tonu mai înaltu) și am mancatu multa mamaliga și multi malaiu (strigandu) totu-si am subscrisu pronunciamentulu (sbierandu) și m'am facutu oficialu guvernamentalu, (urlandu) deci eu am juratul a nu me ocupă de politica-natiunale —(abiè auditu); pr'in urmare nu vorbiti de natiune (linisce mare căte-va minute).

ACTULU II.

Scen'a 1. Suplic'a.

Opinca Calu: Do ôre ce nime. . . .

O vóce: Fratiloru! Cautati-ve de lucru și nu ve (sgomotu maro) unde nu ve fierbe . . . (urlete.)

Pop'a Svatosiu celu smeritu: Natiunea e in pericolu, luneca pere; asie a prorocitu celu ce m'a tramsu aici, să grabimul!

Redactorasiulu: Eu ca slugutia ce sum, vi spunu un'a si buna, veniti cu mine la stapanulu meu.

Alta vóce: Fratiloru! Noi suntemu romani. . . .

Voci: Ah! oh! vail! politica, suntemu perdati.

Opinca Calu: Vai de mine și de mine — de aude siefulu, sun alu dracului. Tulai Dómne! Tulai! (incepe a tremura și se pitulă sub mésa.)

Complexu Honividu: Vai de noi, (sare la ferestă) en uită-te vinu pandurii, pace de noi! La fuga copii! (fuge.)

Sluga la Dirlóga: Ah! vai! Scrófa nôstra moře (silențiu mare! toti se pitulesc sub mésa și tremura.)

Presedintele: (sioptindu) S'a primitu!

ACTULU III.

Scen'a 1. Modulu.

Opinca Calu: (abiè auditu) Să se dee in côte și in genunchi.

A treia rîșă: Ce? Cum? (sgomotu drăcesc.)
Redactorasinhă: De nu-lu dat stapanului alii lui să fiți eu toti.

Una trimisă: Ba de nu-lu dat stapanului ve dau suacului. (Majoritatea se abține, minoritatea se imparte în două parti, o parte în trei și cei remasă decid să ceară despre cova, cei ce nu-să de fată subscrivă să contină cova.)

Precum unulu asiè altulu.

**Precum iud'a pre Cristosu
Numai pe 30 de-argintu —
Asie pentru-unu osu de rosu
Multi națiunea loru si-o vindu. . .**

Dîet'a Ungariei.

L. Csernátony (satelitului lui C. Tisza, să unulu d'intre cei mai selbateci (nyers) facie de națiunalitati): Sufrajiul universalu lu-recunoscu și priimescu — în teoria; în praxă lu voi acceptă numai atunci — candu voru perni națiunalitatile nemagiare d'in tiéra! (Eljen, helyes!)

Alesandru Romanu: Cumca pretensiunile romanilor sunt nu numai drepte, dar și usior de împlinitu, arăta împregiurarea, că — după convingerea mea — națiunea romana nu pretinde deocamdata introducerea sufragiului universalu: ci numai atât'a, ca și ea să alba parte de beneficiile, de cari se bucura națiunea magiara, — pretinde nimicirea nedreptatiloru și faradelegilor strigătorie la ceriu, ce se facu romanilor d'in Transilvania. — Candu a-ti avè Dvóstre numai vointia și intențiune buna, cestiunea de națiunalitate s'ar potă deslegă usior; — dar tocmai astă vi lipsesc. — Națiunea romana supărătă numai greutatile, — era binefacerile le usurpati voi; cum dara i poteti impută, cumca este nemultumitoria și are tendinție separatistice? — Pr'in proiectul presintă voiti a despoiă poporului de drepturile date lui inca in 1848. Reutatea văstra v'a condusă în labirintul de unde nu ve poteti scăpa de 2 luni de dile. — Soron'a turma a mamelucilor orbica în intunericu fără de capulu ei celu vediutu, care în locu de a face pr'in „inteleptiunea lui” lumina în intunericu, se face cu totulu nevediutu. (Igaz, helyes, în stang'a.) — Deputatii romani națiunali nu potu să tienă nici cu Tisza, căci elu a voită a ne alunga d'in tiéra, — nici cu Táncsics, că elu defeliu nu voiesce nici a ne recunoșce; ci sunt siliți a face opusetiune ei de ei. — (Babesiu se cuibăresce, face grimasuri, pare că ar fi cu cinstiră.) Guvernulu și mamelucii nu au locu, unde amu potă sta cu onore. (Babesiu crăpa de ciuda.) — Liniscea și atențuna numai elu o turbura. — Dicetă, cumca poporului nu e aptu pentru votulu universalu, ve insiciatii forte, totu d'acestu argumentu s'a servită și absolutisticii; poporul — după paterea mea — este totu-deun'a maturu pentru libertate. Să fiindu-că propunerea lui Madarász intr'a colo tientesce, o sustienă și eu. (Aprobări vine în stang'a.)

Col. Ghyczy: Voiesce să facă căteva reflecții dlui deputat A. Romanu, (Halljuk! Babesiu se neliniscește, să se întrebă, de unde atât'a onore, Ghyczy se respondă lui Romanu! Horrendum dictu! Dar mie cincă mi-responde? — naib'a,) și dlui A. Mocioni (Babesiu se mai molcomescă). Noi n'avemă de a mai imparti drepturi cu națiunalitatile, cătu li-am datu li-sunt destule; ma și pré multe; assertiunea dlui Romanu cade de sine (Igaz, d'in tōte partile. Aplause prelungite). Ales. Mocioni, ce e dreptu, vorbesce forte frumosu; dar pentru atât'a, călu auscultam (Ugy van eljen a szónok). Deci am gata tréb'a și cu Dr. Alesandru. (Aplause; Pulszky merge să strângă mană oratorului, dar este la ușă-nescă peste nasu, cătu se intorče cu craci in susu. Risete și aplauze în stang'a; vaierature in drépt'a.)

Mih. Táncsics: Eu nu recunoscu alt'a națiune pre facea pamentului, decâtă numai pre cea magiara, tōte cele-lalte sunt schusterfleck, — deci n'avemă să indestulim nici o națiunalitate. (Igaz, aplause.)

V. Babesiu: O. Casa! Cugetu cumcă astădată numai ce voiu fi auscultat (Mai multe voci: ce se mai vorbește?) Am ce-va interesantu. (Halljuk tehăt, mi szül ki belölé.) Nume nu l'a combatut pre Romanu cum se cade, lu-voiu combate deci eu, (Pré bine, te auscultăm cu totii, striga tōte gurele rele.) Romanu a vorbitu în numele națiunei romane, — elu înse n'a potut să vorbescă numai în numele seu! (Igaz! most pompăsan beszél, Csernátony strângă mană cu vorbitorulu.) Elu dice, că nu tiene cu ómenii că d'in opositiune, — eu tienu cu ei. (Aplause) pentru-că acolo e libertatea și democratia. (Eljen.) Óre cine e mai liberalu ca d. Tisza? să mai mare democrat, decâtă Táncsics? (Igaz) Eu cu acestia tienu, ci mi-sunt conducătorii mei (Eljen), eu sum numai conducătoriulu — Albinei. Romanii nu potu trai pe lumea acăstă fără magiari; deci nu potu să partinescă cole dîse de Romanu. (Helyes! ba că ce bine l'a combatut! gidovosiulu acesta inca va să devină cu tempulu omulu nostru, strigă tōte gurele magiare.) Decum-va nu vorbiă Romanu, eu nu ve poteam delectă estu-modu. (Igaz; ember vagy Israel fia! să-ti fia destulu asta-di.) Ei bine, aveți indu rare a me lasă să continuez mană.

* * *

In diu'a urmatória nepolemisandu cu deputatii națiunali, nu l'a auscultat nime; cum-că ce a vorbitu nu scimă, că-ci vorbirea-i a remasă *nestenografata*.

TAX'D'A și MAND'A.

T. Cum? Secretariulu Societății montanistice dela Resita Diaconoviciu, este acumă preotu sfintit'u?

M. Ea nu mai vorbă și tu nemicuri de astea.

T. Ausulta vorba la elu; d'apoi ceteșce nrulu 19. d'in „Albin'a” să te vei convinge, că metropolitulu B. . . . cu secretariulu seu archidițecesanu „Priculiciu” a pusu negru pre albu o singhelia in „Albin'a,” in care se dice: „parintele” Diaconoviciu dela Resita.

M. Asíet d'apoi că aceia frate, Dieu de mai sciu ei a dese ori că ce punu in „Albin'a.” . . .

T. „Patri'a“ lui Pist'a seduce in tōte locurile, unde numai sunt fintie — slabe la angeru.

M. Cum asiè?

T. Apoi inea și pre unii „hátramozdító — bémteri” d'in Pest'a.

M. Dóra nu potu înaintă bietii, și cărea patronatulu „Patriei”?

T. Se pote.

M. No, că-i va și conduce la — fericire! buna ora ea orbulu pe schiopu.

A. și B.

A. Ghici frate, ce pote fi astă: *se-a nascutu, l-au botezat, fore ca viația să fie capatătu*.

B. Ce să fia, — vre o sterpită.

A. Asíet dara, — e proiectul edu nou de legea electorale!

A. Sei cari romani sunt cei mai buni crestini?
B. Cari?

A. Cei dela „Patri'a“ d'in Pest'a, că-ci aceia credu tóte orbisiu, chiaru sì cele mai mari mintiuni unguresci.

LA REDACTIUNE.

Redactorele: „Domnule redactore, in care rubrica a foiei nóstre sà punemu sì noi articolul de lauda alu providentialului“ dela „Albin'a.“

Redactorele: „Da pune-lu intre tréne'a sì flénca.“

A N E C D O T E.

— tramise de *Georgiu Georgiti'a*. —

Invetiacefulu fiindu intrebatu de invetiatoriu, că pentru ce nu a venit ieri la scóla, respunse: „Daca a disu mam'a că-su morbosu!“ —

Unu omu intrà la vecinulu seu sì-lu aflà d'in intemplare tienendu pre muierea sa pe braće. Dupa ce a intrat ilu intrebà: ce mai lu-eri vecine? Ér' elu i respunse: mi stringu cóstele la olalta! — Cumu asià? „D'apoi scií frate că muierea e facuta d'in o cósta a barbatului, apoi candu o stringi in bracie, nu faci alt'a, decàtu mai puni cóst'a ce a fostu luatu-o D-dieu éra-si la locu“!

Un'a baba mergendu lunga o strana in base-rica se asiedià la spatele unui cantore si incepù a plange. — Dupa finirea st. liturgie cantorulu o chiamà la o parte sì o intrebà: de ce ai plansu matusia? Er' ea i dise: „D'apoi am avutu sì io unu *asim'u* sì mi l'au furat, — acum' audiendu-te pre D-ta cantandu mi-am adusu a minte de elu, sì me nàpàdira lacremele.“

Unu omu fù intrebatu, cum pôte be elu atàt'a vinarsu deodata, la ce respunse: „Asià, că déca am beutu numai unu pocalu, alu doilea bendu-lu dice catra celu d'antaiu: fa-mi locu sì mie! Asià dice sì alu 3-le catra alu 2-le sì asià mai departe, pone ce in urma apoi tóte 'mi facu locu mie in unu siantiu!“

Unu mosiu betranu, ce numai avè nisi unu dinte in gura, mergea pe drumu cu unu nepotu alu seu. La unu tempu dise nepotulu mosiului seu: „acum'a nu mai potu de frigu.“ Ér. betranulu respunse: „Asià si mie, nu-mi stau nisi dintii in gura pe locu de frigu!“

Unu sasu picà din turnulu basericiei d'in Bistriti'a. — La ce jupanés'a lui se caiá unui romanu cunoscutu in urmatorulu tipu:

— „*Che dye ar schi sciutu dye un'a cátu ast'a, nici pinter 10 zloti n'ar' schi fecut, dapoi pona-mú inche no mai petit asià!*“

Sentintia d'in Biblia.

Mai de una-di candu partidele d'in Diet'a Pestana si-dadeau in capete, sì candu unu stangaciu dicea unui d'in drépt'a: lasa, că scimu noi ce secaturi voiti voi sà faceti; — i respunse cestu d'in urma: dar' bine, ce ve amestecati voi totu in trebile nóstre, si ne totu luati atât'a la respondere; pôte nu sciti voi sentinti'a d'in Biblia, care dice, că ce face drépt'a, sà nu scic stang'a.

Ba scimu, replică stangaciulu, dar' ce, suntemu noi de vina déca voi sunteti atâtu de prosti, ca sà vedemus sì sà scimu noi tóte blasematiele vóstre. . . . !

Ciguri-Miguri.

* * * Fia iertatulu ministrulu Bach, caletorindu mai de una-di pr'in Ungari'a sì vediendu organisa-tiunea cea noua a tierii, si-a esprimat multumirea, sì indestulirea sa facie de guvernulu actualu.

[§] Stranutandu mai de una-di Bîz-mark d'in Berlinu, lui Ondrasiu la Vien'a ise parù, că dau cu-tunurile!

†† Mai dilele aceste se-a intemplatu de a morit unu popa d'in Banatu fore de veste, Facendu-se apoi sectiunea, se-a afflatu la elu in stomacu unu articlu fôrte lungu, nerumegatu, dela „Albin'a.“

□ Unu romanu d'in Ardélu, sà fia pusu unu premiu de căte-va sute de galbeni pentru acel'a, care i va scri spune de care programu romanu se mai tiene acum'a vespele dela „Albin'a.“

(§) Definitiunea cea mai nimerita pentru „Scil'a“ si „Caribdea“ Ungariei, ni-a spus-o deputatulu Dobsa in sie-dinti'a d'in $10\frac{1}{4}$ a. c. a camerei Ungariei, că „Scil'a“ e „neincrederea“ si „Caribdea“ „nedreptatea“ ungu-riilor facie de nationalitatile nemagiriene d'in Ungari'a. —

Er hat Recht!

Meliti'a Redactiunei.

■ Mai dispunemus de exemplarile complete dela in-ceputulu anului actuale.

Dlui Som. in Pest'a: „Tand'a si Mand'a“ Matale remane ne publicata, că-ci tonulu este pré acutu.

Dlui L. in Pest'a: Cu referinta la discursurile intre Tand'a si Mand'a avem a-ti notificá, că ajunge o bôta buna la unu caru de ôle.

Se afia spre vindiare sì se potu trage dela sub-semnatulu editoriu (Aradu, strat'a Teleki-ana nrulu 27) urmatoriele uvrage romanesci:

1. „*Poesii de Julianu Grozescu*“ cu portretulu autorului. Pretiulu 2 fl. in v. a.

2. „*Buchetu*“, cadrul romanescu pentru forte-pianu de dn'a Maria Nicóra nascuta de Sierbu. Pretiulu: cr. 80. in v. a.

3. „*Calindariul Babelorux*“, calindariu umoristicu, pentru anulu 1871. totu de o data si pentru 100 de ani. Pretiulu: cr. 30. in v. a.

4. O colectiune completa d'in diurnalulu umoristicu „*Gur'a-Satului*“ semestrulu II. anulu 1870 brosuriat. Pret.: fl. 3 v. a.

5. O colectiune completa d'in diurnalulu umoristicu ilustrat „*Gur'a-Satului*“ cursulu intregu alu anului 1871. brosuriat. Pretiulu fl. 6. in v. a.

Dupa 10. exemplarile unulu se da ca rabatu, fia in natura, fia in valórea lui.

M. B. Stănescu.